

H. L. Jørgensen: Jeg beklager, at jeg ser noget anderledes paa dette Lovforslag end den sidste ærede Taler. Jeg ser nemlig ikke saa mildt paa det som det ærede Medlem, og jeg vil sige, at de fleste af de Argumenter, som det ærede Medlem fremførte til dets Forsvar, er jeg ikke enig med ham i. Jeg har ved tidligere Behandlinger af Forslaget her i Tinget haft Lejlighed til at udtale mig om de enkelte Punkter og skal i Dag nøjes med at gøre et Par almindelige Bemærkninger. Jeg skal da først sige, at jeg er glad ved, at det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) forleden Dag udtalte, at han, hvis Skolelovforslaget ikke nu blev vedtaget, ikke ventede at se det mere her nede, naar det nu blev sendt over til Landstinget i den Skikkelse, Folketinget tidligere har givet det. Jeg for min Part ønsker heller ikke at se det mere, thi hver Gang det er kommet, er det blevet belemret med flere eller færre Skavanker, som det ikke er lykkedes dette Ting at bortrydde, selv om der er gjort Forsøg i den Retning. Jeg tror næppe, at jeg tager fejl, naar jeg siger, at dette Lovforslag er kommet frem i en heldig Tid for dets Gennemførelse, men i en uheldig Tid for dets Indhold. Det er kommet frem paa en Tid, hvor de naturlige Forudsætninger for en heldbringende Gennemførelse have manglet, og jeg tror, at den unaturlige Gennemførelse af det er Skyld i, at Indholdet er blevet saaringe, som det er. Thi det er jo i Virkeligheden et lille Lovgivningsarbejde om en stor Sag, maaske det mindste, der endnu er præsteret i vort parlamentariske Liv i Forhold til Sagens Vigtighed. Jeg har ved tidligere Lejligheder udtalt her i Tinget som min Formening, at naar vi ønske en Skolelov, der i sig selv betyder et Fremskridt for Undervisningen, er Øjeblikket næppe belejligt dertil, og Tiden har givet mig Ret i denne Betragtning. Naar vi se paa det Forslag, som Folketinget sendte op til Landstinget for tre Aar siden, og paa det, som nu ligger paa vort Bord, kan næppe nogen være blind for, at det er det høje Ting her oven over, der med sit konservative Syn har sat Præg paa Skoleloven. Saa godt som alt, hvad Folketinget har opstillet og selv betegnet som Fremskridt, have vi Gang efter Gang frafaldet, saa at vi nu staa med en Skolelov, som, set fra et Reformsynspunkt, ligner en barberet Puddel. Jeg skal ikke her komme ret langt ind paa de mange Frafald, som i sin Tid ere skete fra Folketingets Side, jeg skal blot nævne de saakaldte flydende

Skolepenge, de 6 Kr. Jeg kan ikke tænke mig, af hvad Grund, de skulde være frafaldne fra Folketingets Side undtagen netop af den Grund, at Liebhaveriet for at faa en Skolelov har været saa stærkt hos dem, der førte an her i Tinget, at Modparten har kunnet benytte sig deraf. Det høje Ting har selv indsat denne Bestemmelse og betegnet den som et Fremskridt, og det ærede Medlem for Ringkøbing har ved alle tre Behandlinger, første Gang, da Loven var til Behandling, og ved dens endelige Behandling, talt klart og varmt til anbefaling af denne Bestemmelse. Hverken det ærede Medlem eller Tingets Flertal kan altsaa have overset den store Betydning, der har ligget deri, men desuagtet er denne Bestemmelse bleven frafaldet og, saa vidt mig bekendt, uden stor Modstand fra dette Tings Side. Ser man dernæst paa Lønningsspørgsmaalet, som jo egentlig er det eneste, Lovforslaget rører ved i væsentlig Grad, viser det sig ogsaa her, at dette Ting egentlig ingen Indflydelse har kunnet øve derpaa. Hovedsummen, den Sum, som skulde udredes af Statskassen, har der ingen Strid været om, den blev Tingene hurtig enige om, men det har været et almindeligt Ønske fra dette Tings Side, at Lønningerne maatte blive ligeligere fordelt mellem de ældre og yngre Lærere. Heller ikke her er der imidlertid sket nogen Forandring. Naar Befolkningen skal modtage en Skolelov, hvor de snart 100 Aar gamle Præstationer, Fourage, Tørv, Offer og Accidenser, Præstationer, som Befolkningen er led og ked af at yde, og som det er ligefrem ydmygende for Lærerne at modtage, hvor de ere bibeholdte, vidner det ogsaa om, at vi i og for sig ingen Indflydelse have haft paa noget Omraade. Jeg skal dog, medens jeg omtaler Lønningsspørgsmaalet, tillade mig at gøre den Bemærkning, at efter de Lønningssprincipper, hvorpaa dette Forslag er bygget, indeholder det efter min Formening en Fare for at fjerne Lærerne fra Befolkningen, eller rettere sagt gøre det Forhold ringere mellem Lærerne og Beboerne, som hidtil har eksisteret. Jeg siger, der rummes en Fare derfor, om jeg end tror, at den ingen Betydning faar under den nuværende Generation; thi den danske Lærerstands nuværende Generation har Forstaaelse af Befolkningen og er forstaaet af denne. Jeg tror heller ikke, at det just faar Betydning i Fremtiden, idet jeg haaber, at Udviklingen vil gaa i den Retning, der er paabegyndt, saaledes at Forholdet mellem Lærerstanden og Befolk-